

Lehetnek esetek, amikor ilyen elvált egyénnel érintkezésbe kell lépniök vagy éppenséggel meg is kell őket látogatniok hivatalos vagy társadalmi okokból. De ne tegyék ezt addig, míg meg nem kérdezték plebánusukat, sőt néha még püspöküket is. Ez a tanács azonban csak a keresztény országokra vonatkozik, nem pedig a pogány vagy teljesen elkereszténytelenedett vidékekre. Mert ily helyeken — mint szent Pál mondja — ki kellene menniök ebből a világból, ha nem akarnak velük érintkezni.

Cazot Emil

a m. t. m. á. igazgató.

Szünórák.

Gyermekész.

„Kedves nővér kérem, a Sárka ma nem tud kézimunkázni, mert nagyon fáj a lába.”

Hogyan gyakorolhatják a gyermekek is az irgalmas szamaritánus szerepét? — Sehogyan. — Miért? — Mert nincsen szamaruk!

„Nővér: Ejnye kis leányom, hallom, hogy már megint elcsented a szomszédod oszonnáját. Nem szégyenled magadat?” — A gyermek hallgat. — „Büntetésül menj a sarokba!” — Kis idő múlva így szól a kis-leány: „Kedves nővér, most már szégyenlem magamat. Visszaülhetek a helyemre?”

„Kedves nővér kérem, tessék egy szép verset adni az édesapám névnapjára.” — „Miért, kis leányom? Hiszen most tanultunk egyet közösen. Azt mondd el! Hadd hallom, tudod-e még?” — A gyermek meghajtja magát: „Mak, mak, mak, szólott a kis nyulaknak...”

„Mi a hold?” — „Ami éjjelenként körüljár és az ablakon bevilágít.”

Fiúcska a másikhoz: „Majd megtanítalak mózesre, (móresre.)”

KÖZPONTI LAP

Közlemények
Szent Vince Szeretet-leányai számára.

18. ÉVFOLYAM.

1932.

4. SZÁM

TARTALOM: Légy hűséges évi szent elhatározásaidhoz. — Kápolnájuk a plebánia-templom. — Titkos vértanuság. — Szimplicia nővér levele Veneranda nővérhez. — Szent Vince erlyei. A boldoggáavatásig. — Társulati Hírek. 1. Kűszöbön a szenttéavatás. 2. Utazás Madagaszkár szigetére. 3. Az algériai barakkokban. — Kérdések — Feleletek. — Fontos figyelmeztetés. — A térdhajtásról. — Közös ima. — A nővér-életből. A szertáros keserve. — Szünórák.

Légy hűséges évi szent elhatározásaidhoz!

Mindannyian elvégeztük már évi szentgyakorlatainkat. A jó Isten irgalmából, szeretetéből felfrissültünk, megújultunk. Jó elhatározásokat is tettünk a jövőre nézve, s így ennek a boldogító lelkiállapotnak leraktuk alapköveit is. Rajtunk múlik, vajjon erre az alapra fölépül-e az az épület, melyet a szentgyakorlat kegyelemteljes napjaiban oly szépre terveztünk. Rajtunk múlik, hogy azok az elhatározások megvalósulnak-e, vagy sem.

Fokozzuk ezen elhatározások termőképességét az alábbi konferencia megszívlelésével, melyet kis Társulatunk egykori igazgatója, főtisztelendő Planson úr tartott Anyaházunkban, az egyik évi szentgyakorlat utolsó napján.

Szent János titkos jelenéseinek könyvével én is azt mondhatom ma: *Esto fidelis! Légy hűséges!*

Hűségesen őrizd a szentmagányban szerzett benyo-

másokat. Hűségesen gondold elhatározásaidra, hogy el ne felejtse. Hűségesen tartsd meg azt, amit nagy lélekkel, szeretettel, mintegy szerződésnéppen ígértél Üdvözítőnknek a retraite alkalmával.

Légy hűséges! És miért? Mert szent akarsz lenni; mert jó szíved van, mert szavadat adtad, mert saját érdeked, hálád és becsületed kívánja.

1. Mindenek előtt saját érdeked kívánja, hogy helyes útra tereld megszentülésed legszentebb érdekeit.

A felületes nővér kevésre becsüli a szentmagányban tett elhatározást, mert hisz oly kevés volt ezek eredménye eddig. És tényleg, ha visszatekint az elmúlt évek munkájára, csak holmi foszlányokat lát azokból, semmi mást. Így hát nem csoda, ha kevés értéket ad neki.

Ami hogyan nevezhetnők kicsi dolognak azt, amit Isten kegyelme sugallt nekünk, amit az Úr szentélyében latolgattunk, ami 8 napig érlelődött meg bennünk? Hogyan tekinthetnők semminek azt az Istennek ígért erényprogramunkat, melyet lelkiigazgatónk elé terjesztettünk jóváhagyás végett.

Mindenesetre nem kicsi dolog ez a mi elhatározásunk. Nem, nem, jó Nővéreim. Lássák, a mai szentmisében az jutott eszembe, hogy a lelkimagányban tett elhatározások voltaképpen arra valók, hogy lelkünk fáján gyümölcsöt fakasszanak. Ki tudja, nincs-e döntő halással ez a mi elhatározásunk egész életünkre, melyet Isten már előre lát. Micsoda nagy dolog ez tehát! Mily nagy fontosságú lehet az nemcsak az életre, de az egész örökkévalóságra is! Hűségre törekedjünk hát jó elhatározásaink megvalósításában.

2. Légy hűséges! Miért? Hálából.

Az évi magány elhatározásai épp úgy, mint maga a retraite: kegyelem, azaz meg nem érdemelt isteni ajándék, melyet tisztán Isten jóságából kaptunk. Vajjon ilyennek minősítjük-e, vagy olyanoknak, amely szívünk szegényes talajából csak úgy magától pattant és amelynek fejlődnie kell? Könnyelmű és felületes nővér tényleg annak hinné, de nekünk nem szabad így gondolkoznunk.

Jusson eszükbe, amit az Írás a lélek tevékenységéről mond, illetve Isten és a lélek közreműködéséről. Minden jó gondolat Istentől jön. Kegyelmeinek ösztönzése nélkül még Atyánknak sem nevezhetnők őt.

Gondoljanak arra a tizenhét konferenciára, melyet a szentmagány alatt hallottak. Az a sok szent és tüzes buzditás, nógatás, hirtelen föllobbanó világosság, az isteni Mesternek édes hívogatása, a lélek fölrazása, a folytonos imatámogatás mások részéről, az összeszedettség jópéldája, mind-mind arra szolgált, hogy önöket jó elhatározások leszögezésére bírja. A kegyelmek ily bőségével szemben bizonyuljunk tehát hálásaknak és legyünk hűségesek, különben mi is úgy járhatunk, mint azok az általunk és az Üdvözítő által annyira elítélt bélpoklosok, akik az őket meggyógyító jó Mesternek még azt sem mondták: Köszönöm!

3. Légy hűséges, becsületből!

Nemcsak hálálanságot, de becsületbeli mulasztást is követ el az a nővér, aki nem tartja meg a lelkimagányban tett elhatározásait.

Én az évi jó elhatározást Isten és a lélek között létrejött megegyezésnek, szerződésnek tekintem, amelynek betartása becsületbe vágó dolog.

a) Ugyebár, ez az önök szerződése nem volt szalma-tűz, a lélek lelkesedésének egyszerű fellobbanása, tünéményszerű tűzijáték; hanem jól elkészített, nyolcnapi megfontolásnak eredménye?

b) Ugyebár, tudatosan történt ez a megegyezés; semmiféle külső presszió nem játszott közbe; ez nem kényeszerdiktálta fegyverszünet? Nem nővéreim. Önök érett ésszel, megfontolással határoznak e részben. Ez az önök műve, akaratuk ténye.

Ez a megegyezés Urunkkal, Istenünkkel történt. Az ő oltárára helyezték. A szentáldozás pecsétje van rajta.

Mondhatom, a szent fogadalmakon — ezen a legfőbbéssesebb megegyezésen — kívül nem ismerek szentebb kötelezettséget, mint az évi magányban tett szent elhatá-

rozást, melyet valósággal becsületbe vágó dolognak, komoly ígéretnek, szerződésnek minősíték.

Emlékeznek arra az evangéliumi ifjúra, aki az édes Üdvözítőhöz ment, hogy fölvilágosítást kérjen tőle a tökéletes életre vonatkozólag? *Jöjj és kövess engem!* — mondta a Mester. Ám az ifjú meghátrált, a Mester pedig sirt! Pedig az ifjú csupán csak útbaigazítást kért s nem azzal ment, hogy lekösse magát. Erre vonatkozólag semmiféle ígéretet sem tett. És mégis, ez a visszavonulása fájdalmat okozott az Úrnak. Könnyeket csalt ki szeméből.

S most kérдем önöket:

1. Micsoda könnyeket sír majd a jó Mester az önök szentül megígért, tudatosan megtervezett, de meg nem tartott elhatározásai fölött?

2. Micsoda könnyeket sír majd Jézus egy olyan nővér fölött, aki adott szavát, becsületét semmibe véve, fel-foghatatlan könnyelműséggel, rosszakarattal félrelöki évi szent elhatározásait!

Tartsuk távol jó Mesterünköt e könnyeket, kedves nővéreim. Ne legyen sirnivalója miattunk! Legyünk nagyon hűségesek! Hűségesek, mert ettől függ megszentülésünk; hűségesek, mert ez szívünknek szükséglete, mert ez szent kötelezettségünk, mert adott szavunk betartása elodázhatatlan.

Eszközök. — Hűtlenség, hiba mindig lehetséges. Ó, micsoda jó lelki hangulattal fejezték be az évi szent gyakorlatokat! Micsoda lendülettel, odaadással tekintettek a szép jövőbe! Micsoda légváratok építettek!

Dáviddal mondták! *Dixi, non movebor.* És alig hogy elhagyták a szent magányt, még aznap, vagy másnap megintogtak, buzgóságukból engedtek. Szóval, lanyhulni kezdtek.

Erősítelve mondták ugyan a jó Mesternek: *Ecce ego!*... „Itt vagyok... Számílhatsz énreám, a tied vagyok most és mindig!” — De sajnos, már az első alkalommal vége volt a hűségnek, a szeretetnek, az önmegtadagnak.

Szent Péterrel önök is esküvel erősítették: *Etiam si omnes, ego non! Ha valamennyien elhagynak is téged, Uram, én soha!* Az Úrnak útjára léptek ugyan, de midőn észrevették, hogy a lemondás, az önmegtadagnak, az áldozat útján vezet az Úr, a legelső göröngynél, nehézségnél otthagyták őt.

Vajjon nem a mi történetünkre ismerünk-e ebben? És mi ennek az oka? Emberi természetünk gyarlósága, csekély erő kifejtésünk, következtelenségünk, gyengeségünk. Jobbaknak képzeljük magunkat szent Pálnál, aki így jajdul föl: „Szerencsétlen ember, aki vagyok!” Velünk is megtörténik, amit az evangélium arról a szegény ifjúról jegyzett föl: majd a tűzbe esett, majd a fagyos vízbe vetette magát. Igen, mi is így teszünk körülbelül, mikor az évi szent elhatározások gyakorlására kerül a sor. Ma csupa tűz vagyunk, holnap, mint a jégcsap! Egyetlen félóra leforgása alatt odaadók és lanyhák, buzgók és restek vagyunk, egy rövid negyed óra alatt győzők és legyőzöttek.

Alázódjunk tehát, mélyen alázódjunk; ne bizzunk önmagunkban. Legyünk előrelátók és vigyázzunk életünk minden egyes pillanatában.

A mi ezeknél a kudarcoknál is rosszabb, az azokból származó visszahatás megnyilatkozásai: a szomorúság, a csüggedés, a bosszúság! Szégyenből, de restségből is szokták mondani: „Minek nekem... úgy sem sikerül.” — Mit mondasz, jó nővérem: Mire jó ez nekem? Hát arra, hogy alázódjál, hogy ne bizzál önmagadban; hogy az Üdvözítő karjaiba vedd magad, aki majd tennenmagad ellen védelmez, hogy megtanuljad tőle, miszerint a csüggedés nem ér semmit, hogy az a pokolból jön és oda is vezet.

Ó, be hasznos ez a lecke!

Ugyebár, a pók százszor is rendbehozza hálóját; a méh új sonkolyának építésébe százszor is belefog; és mi, Istennek teremtései, nem próbálkoznánk százszor és ezerszer is a tökéletes élet kiépítésén dolgozni?

Tehát sohase csüggedjünk! Az egyik kínai püspökkel mondjuk mi is, aki midőn intézeteinek és műveinek rom-

jai előtt állott, így szólt: „Tehát újra kezdjük. Rajta!”

Hidegvérrel, energiával, lendülettel kezdjük újra! Az a jó püspök valóban hozzálátott a munkához és hat évvel később, midőn arra mentem, saját szemeimmel láttam az újjáépített missziótelepeket; templomaik szebbek, a hívek buzgóbbak és jobbak lettek.

Vajha ez az eset önökre is alkalmazható volna. Aból a nem annyira tudatos, mint inkább emberi gyarlóság okozta ezerféle csetlés-botlásból kiemelkedve, az önök hűsége is kell, hogy erősödjék, izmosodjék; úgy, hogy szent Pállal ezt is mondhassák: *Vincere in bono malum*. A rosszat jóval győzöm le, — a rosszat jóval reparálom.

Ugyebár, az ég örül a megtérő bűnösnek; de a jóvátétel is örömet okoz neki, az bizonyos. Tehát foglaljuk össze a következőkben: féljünk a hütlenségtől és egyben önmagunktól! Állandóan örködjünk, sohase csüggedjünk! Kitartás a jóvátevésben! Ehhez fűzzük még: 1. az imát és 2. az évi szent elhatározásokhoz való hűséget.

A hűség kegyelem. Kegyelmet pedig csak imával és a szentségek útján nyerhelünk. Ám, imádkoznak-e önök, jó nővéreim, hűségért? Igen, a szentmagány végeztekor bátraknak, letterőseknek bizonyultak, saját jóakarataikra számítottak, talán nagyon is. Ne számítsanak, nővéreim, hanem inkább imádkozzanak!

Mondják csak: szentmagányuk óta kérték-e Istent alázatosan, esedezve, adná meg a szükséges erőt és kitartást? — Talán még egyszer sem tették. Pedig jól tudják, hogy hiába dolgoznak, ha az Úr maga nem építi a házat. Emelkedjenek ki tehát tévedéseikből és kérjék Istent, építse őmaga lelki életük épületét és pedig utolsó szentmagányuk tervei szerint. Mert, ha ő nem tevékenykedik, akkor nem épül fel házuk, vagy nem éri el a kellő magasságot, vagy nem lesz elég szolid.

Szent Tamás szerint valamely dolog abból tartja fenn magát, amiből lett. Alkalmazzuk ezt az elvet évi szent feltételünkre. Honnét eredt? Hogyan keletkezett, fakadt és virágozott?

Csendben és nyugalomban, az összeszedettség csendjében, az isteni világosság fényében, Isten ígéje és az elmélkedés behatására, de különösen az isteni Mesterrel való bensőséges egyesülésben, vele való édes, baráti társalgásban, melynek emléke még most is könnyeket csal ki szemeikből.

Kedves nővéreim, hűségesen akarják-e gyakorolni évi szentmagányuk feltételét? Nos, akkor menjenek vissza léleekben évi szentmagányukba. — Erre talán azt felelik nekem: nem lehet; hisz annyi gondom, dolgom van. Lehetetlen Mária szerepét betöltenem. Én pedig azt mondom önöknek: Szentszabályuk bölcs előrelátással éppen e két testvérnek, Máriának és Mártának életét olvasztja oly szerencsésen egybe.

2. Azt mondom önöknek, hogy életük minden egy napjából egy jó darab jut Máriának. Hasznosítsák a napnak ezt a részét, értékesítsék áhitatgyakorlataikat. Reggeli elmélkedéseikben — feltéve, hogy buzgón végzik — majd rátalálnak az évi szentmagányukban élvezett világosságra. A lelkiismeretvizsgálaton szemben találják majd magukat évi szentföltételeikkel és az akkor kifejtett jóakarattal. A szentáldozásnál felüljul majd önökben az isteni Mesterrel való bensőséges érintkezés, melyből elhatározásaik fakadtak s az az isteni áldás, jóváhagyás, mely még most is rajtuk ragyog.

Egyébként is napközben nem egyszer kínálkoznak pillanatok, amelyek nagyon is alkalmasak a magukba szállásra. Vissza tehát az évi szentmagányba! Vissza! Ott találjuk ismét azt a szent elhatározásaikat megszentelő és megtermékenyítő légáramot, mely hűségüket biztosítja. —

S ugyebár ezt nem nehéz megtenni?

Légy hűséges megszentülésed érdekében, hűséges hálaból, hűséges Istennel kötött szerződésed megtartása céljából. Hiszen adott szavad, becsületed kívánja ezt. E hármasként felhívásnak csak egy felelete van: Máriának az angyalhoz intézett szava. Mondják vele bátran és elszántan: *Ecce ancilla Domini! Ime az Úr szolgálóleánya.*

Kápolnájuk a plebániatemplom.

(Nagyontiszt. Lebrun (Lebrön) anyától.)

Társulatunk kezdetén, 1650 okt. 22-én szent Alapítóink maguk köré gyűjtöttek egy kis nővércsoportot. Kiválasztották ugyanis hét nővért, hogy a Társulat vidéki műveibe küldjék őket. Hardemond Annát és Doinel Genovévát a Hennebont-i, Baptiste Jankát és Haran Nikolát a Montmirail-i szeretetházba, Dauteuil Mártát, Menage Franciskát és Michel Lujzát pedig a Nantes-i kórházban működő nővérek segítségére szánták. Értékes drágakövek voltak ezek a lelkek. Bár a szent Alapító keze ugyancsak megoldozta már őket, atyai gondoskodásában azonban még néhány bölcs tanácsot óhajtott nekik adni.

„Ha a méltóságos püspök úr elé jutnak, — mondotta nekik — mindenekelőtt kérjek szent áldását és jelentsék ki előtte, hogy a szent engedelmségben rendelkezésére állnak; hogy azért küldték oda önöket, hogy az ő parancsa szerint szolgáljanak a szegényeknek.

Ha azt kérdezi önöktől, vajjon szerzetesnők-e, feleljék neki: Isten kegyelmével, nem. Nem, mintha nem becsülnek igen nagyra a szerzetesnőket. De ha azok lennének, akkor be kellene zárkózniok s következőleg azt mondaniok: Isten veled, szegények szolgálata. Mondják neki, hogy önök a szeretet szegény leányai.”

E sorok csirájában magukban foglalják a plebánia jó leányainak egész lelkületét, melyet szent Vince az Általános Szabályok 4. fejezetében részletesebben is kifejti:

Ha valamely plebániára küldik őket, hogy ott a szegény betegeket ápolják, a szolgáló-nővér valamely más nővér kíséretében a helyi plebánoshoz megy, hogy működésükre áldását kérje, s azt mindketten térdenállva fogadják. Ameddig ott tartózkodnak, adják meg neki a kellő tiszteletet. Legyenek irányában figyelemmel és engedel-

meskedjenek is neki mindenben, ami a betegek ápolását s kiváltképen azok lelki gondozását illeti.

A szeretetnek sok leányára nézve haszonnal jár, ha most bővebben fontolgatjuk szent Alapítónknak ezt az előírását, kivált a jelen korban, amikor a katolikus Egyház az eddiginél is nagyobb mértékben fejt ki termékenyítő munkásságát.

Szent Vince gondolatában a térdenállva kikérendő áldásnak nagy horderejű jelentősége van. A nővéreket bizonyos tekintetben hivatalos szolgálatra avatja, szent küldetéssel ruházza fel a szegények, a betegek, a fiatal leányok s a gyermekek között, akiknek a plebánus úr lelkipásztoruk. Ezzel az áldással a szeretet és apostolkodás misszióját veszik át a plebánián. A keletkező Egyház a diakonusokra bízta ezt a szeretetmunkát, mint a papi ténykedés kiegészítőjét.

Mercier kardinális így szólt egy alkalommal papjaihoz: „Amikor egy plebánia híveinek vezetését átvesszitek, akkor felelősséget vállaltok minden egyes lélek lelki érdekeiért. Elsősorban azonban én vagyok értük felelős; s ez teszi kötelességemmé és ez ad jogot arra, hogy örködjem felettetek, szükség szerint irányítsalak és figyelmeztesselek benneteket. Ti megosztjátok felelősségemet... A hívőknek joguk van hozzátok, nektek pedig kötelességeitek vannak velük szemben. Az övéik vagytok, egész életek azt fejezze ki: A tiétek, mindegyikötöké vagyok.”

Lám, ez a jó érsek úr kötelességévé teszi papjainak, hogy általános s minden egyesre: a gyermekekre, az ifjúságra, a családokra, a szegényekre és gazdagokra kiterjedő szeretetet gyakoroljanak s belefoglalják mindazokat, akik szenvednek, akik betegek vagy gyengélkedők, akik szomorúak. Tevékeny szeretetet tesz kötelességükké. Adják oda mindenüket, adják oda saját magukat. Megkívánja, hogy mindazok, akikkel megosztja apostoli munkaterét, az ő irányítása szerint, vele egyetértve dolgozzanak és alkalmazkodjanak hozzá akkor is, ha terveik nem egyeznek az övéivel.

Nem egyszer fordulnak elő nehézségek a lelkeskedő papság és a művekkel megbízott nővérek között is. Nem egyezik meg nézetük az elérendő célt illetően. Különbözők a vélemények az alkalmazandó eszközök tekintetében is. Mindezekből olyan ellentétek származhatnak, melyek úgy a művek sikerét, mint a hívők épülését nagyon hátráltatják. Hiszen úgy a gyermekek, mint a szülők is nagyon hamar észreveszik a megértés és együttműködés hiányát s azt kérdezik maguktól, vajjon ők kihez húzzanak? Részünkről tehát mindenáron arra kell törekednünk, hogy teljes legyen az egyetértés és szoros az együttműködés, hogy a cél elérésében és az eszközök megválasztásában teljes legyen az összhang.

Kétségtelenül megkívánja ez, hogy a nővérek sokszor alázdjanak, hogy ítéletüket és személyes eszméiket áldozatul hozzák. Megengedem, hogy bizony sokszor kínos lehet rájuk nézve, hogy buzgóságukat és előre jól megtervezett apostolkodásukat alárendeljék és megfélemezzék. De gondoljunk arra, hogy Châlons püspöke is akadályokat gördített dicső Anyánk nemes szándékai elé és talán azért engedte meg az isteni Gondviselés ezt az elutasítást, hogy számunkra zsinórmértékül szolgálhasson majd hasonló esetekben. Halljuk csak szent Vincét, mit ír Lujza Anyának ez alkalommal:

„Mindent megfontolva, Asszonyom, a főfisztelendő Gondi atya is — bár sajnálja a dolgot, — úgy véli, hogy csak engedelmességek a püspök úrnak, mint az isteni akarat képviselőjének. Legyen meggyőződve, hogy így éppen azt a jutalmat kapja, mintha az egyházmegye minden leányát kioktatta volna, Asszonyom, mert az Isten Fiához hasonlóan el kell hagynia azt a helyet, ahol Istennek hála, semmi rosszat sem cselekedett. De Gondi atya is köszöni fáradozását. Én pedig arra kérem, ne gondolja, hogy önhibájából történt, ami történt. Nem, Isten ezt így engedte meg az ő nagyobb dicsőségére és az ön lelki javára.“

Szent Szabályuknak ama nevezetes fejezetében, mely

a Szeretet leányaitól azt kívánja, hogy *kolostoruk közönségesen csak a kórházak és cellájuk bérelt szoba legyen*, azt is mondja, hogy *kápolnájuk a plebániatemplom*. Ne feledjük ezt. A Szentszabály e pontjának magyarázatában — 1659 aug. 24-én tartott konferenciájában — kétszer is említi: „Kápolnájuk — mondja — a plebániatemplom; itt vesznek részt a szentmisén, hogy jó példát adjanak és a hívek épülésére szolgáljanak.“ — A plebániákban működő nővérek részleges szabályaiban pedig hozzátesszi: *Más plebániába elfogadható, jelentős ok nélkül nem szabad menniök, még prédikáció, teljes búcsú vagy körmenet miatt sem.* (13. pont.)

Az intézet kápolnája bizonyára vonzóbb lehet; kényelmesebb a nővéreknek, kellemesebb az ifjúságnak. A kápolna oltára szebben van díszítve, az ének sokkal lágyabb, egész légköre melegebb, áhítatosabb. Megengedem. De gyermekeik és fiatalleányaik nem ebbe a kápolnába jönnek majd vasárnaponként, ha maholnap családot alapítanak. Szoktassák őket tehát arra az útra, mely plebániatemplomukhoz vezet. Könnyítsék meg nekik a szép szertartásokon való részvételt. Tanítsák meg azok megértésére s nagy értékére... Szeretessék meg velük plebániájukat, hogy ne legyen majd később nagy áldozat számukra a vasárnapi misehallgatás, sőt a délutáni istentisztelet sem. Annak a szerény falusi tornyocskának vagy a katedrális hatalmas tornyának árnyékában részesültek szüloik, sőt nagyszüloik is az igaz hit kegyelmében s növekedett az bennük attól a perctől kezdve, amikor a szent keresztségben újjászülettek és az Úr először látogatta meg szívüket, a bűnbánat, a bérmlás és a házasság szent-ségének felvétele által mindaddig, míg halandó porhüvelyük az Egyház utolsó áldásában nem részesült. Mennyi megható és szent emlék fűzi a híveket plebániatemplomukhoz! Emlékeztessük erre az ifjúságot; a mai idők ifjúságát, mely talán sokkal könnyebbvérű, mint valaha. Igaz, hogy buzgó és fogékony a nagylelkűségre, de vajmi sokszor ismeretlenek előtte a keresztény élet nagy kötelmei!

De mibennünk is ápolnunk kell ezt a plebániaszellemet. Azokban a jó nővérekben bizonyára megvolt ez a szellem, akik egy elhagyatott kis faluban — melynek négy éven át nem volt lelkipásztora — mégis kitarítottak, sőt tőlük telhetőleg pótolni igyekeztek a nélkülözött lelkipásztort. A hívőket különösen vasárnapokon imára gyűjtötték össze a templomban, megkeresztelték a gyermekeket és utolsó útjokra kísérték el a megholtakat. Így tartották fenn és őrizték meg a nép lelkében a hitet és a szent vallásunk iránt való szeretetet, melynek képviselői mindenkinek szemében egyedül ők voltak mindaddig, míg a jó Isten véget nem vetett ennek a megpróbáltatásnak.

Igyekezünk, hogy intenzívebbé legyen bennünk ez a szellem. Törekedjünk egészen összekapcsolni azzal a lelküreltel, amellyel a Szeretet-leánya elüljáróival szemben viseltetik. Ne állapodjunk meg a féle kicsinyes versengéseknél vagy uralkodni vágyó hajlamoknál, melyekkel a művekben találkozhatunk. Akkor majd Istenben és a szeretetben egyesülnek a lelkek és *mindannyian egyek lesznek* Isten Egyházának és Krisztus országának terjesztésében.

Titkos vértanuság.

A német kormány ankérelt rendezett, mert meg akarta tudni, hogy a szerzetesek és a szerzetesnők, akik állandóan kórházban, a betegeknel teljesítenek szolgálatot, mennyivel kevesebb ideig élnek. Az adatokért az érdekelt rendekhez fordultak. Azt kérdezték, hogy az utolsó huszonöt esztendőben hányan haltak meg tagjaik közül, és milyen betegségben. A válaszok szerint 4029 nővér és 240 szerzetes közül ez idő alatt 2098-an haltak meg. A halál oka 68%-ban tuberkulózis volt, melyet majdnem minden esetben munkájuk következtében kaptak meg, mert a rendek csak egészséges tagokat vesznek fel. Átlagos életkoruk 17 évvel kevesebb. Ezek természetesen átlagszámok, mert viszont sokan vannak, akik betegszolgálatban is nagy életkort érnek el.

Katolikus Nevelés.

Szimplícia nővér levele Veneranda nővérhez.

Kedves Jó Tisztelendő Nővérem!
Urunk kegyelme legyen mindig velünk!

Engedje meg, hogy mint volt tanítványa, teljes bizalommal fölkeressem és jelen aggodalmaimban megnyugtatót és útbaigazítást kérjek Öntől, aki gyermekkorom óta második édesanyám volt s akinek Isten után drága szent-hivatásom kegyelmét és szeretetét is köszönhetem.

Néhány hét előtt ugyanis tiszt. elüljáró-nővérem engedelmevel Budapesten járván, ott egy gyűlésre is szabad volt elmennem, melyen a méltóságos érseki helytartó úr elnökölt és a Budapesten működő különböző szerzetesnők számára többféle közérdekű előadást tartatott. Egyik magasabb egyházi férfiú többek között a betegápolásról is beszélt. Kiemelte a nővérek önfeláldozó munkásságát, de rámutatott egyes hiányokra, sőt felháborító közömbösségre és mulasztásokra is a szegény betegek szolgálatában.

Leírom azt az esetet, melynek őmaga szem- és fültánuja volt, amikor az egyik kórházban súlyosbeteg pap barátját meglátogatta.

Mikor ennek hogyléte iránt érdeklődött, fájdalommal kellett hallania, hogy sehogyan sincs jól. Egész éjszaka borzasztóan izzadt és hiába könyörgött a virrasztó nővéreknek, hogy legalább csuromvizes ingét cserélje föl szárazzal. Nem tette meg. Azt felelte: „Nincs időm.“ Megszólalt a beteg pap ágyoszomszédja is: „Én is hiába könyörögtem annak az irgalmatlan nővéreknek, hogy egy pohár vizet hozzon. Úgy tett, mintha nem hallotta volna.“

Ekkor lépett a terembe a szóban forgó nővér. Az ajtó mellett levő ágyon megszólal egy nagybeteg bácsika. Könyörgő hangon mondja: „Kedves nővér, legyen oly jó s kérjen nekem a doktor úrtól valami hajtószeret, mert na-

gyon szenvedek.“ De a nővér ridegen elutasítja: „Micsoda? Utóbb majd maga írja elő az orvosnak, hogy mit adjon! Majd azt ír elő, amit jónak lát.“ — S ezzel ki is ment, nem nagyon szelíden csukva be maga után az ajtót.

„Odamentem a beteg bácsihoz — folytatja a fentemlített kanonok úr — és részvéttel érdeklődtem betegsége iránt. Szegénynek gyomorvérzése volt s a hajtószer tényleg, ártalmára lehetett volna. Szelíden nyugtatgaltam tehát: — Nézze, bácsikám. Az ön gyomra olyan most, mint egy nyitott seb. Akármit venne be, az csak még jobban izgatná és még nagyobb fájdalmakat okozna. Legyen tehát türelemmel, míg a nyugalomban szépen beheged a seb, s akkor már mindent bevehet, ami könnyebbülésére szolgálhat. — Látni kellett volna, milyen hálásan tekintett rám a szegény beteg e néhány felvilágosító, megnyugtató szóért! — Köszönöm, nagyon köszönöm — válaszolta — Ezt nem tudtam eddig. Hát majd türelmesen várok. — De az az irgalmatlan nővér még ezt a pár megnyugtató szót is sajnálta betegétől.“

Eddig a kanonok úr elbeszélése. Le nem írhatom, ki nem fejezhetem, mily borzasztó hatást keltett bennem, — de amint láttam, az összes hallgatókban is — ennek a jelenetnek elmondása. Pedig a jó úr kimentette a dolgot és azt állította, hogy az ilyfajta szívtelenség csak szórványos eset Istennek szentelt személyeknél és mély sajnálatát fejezte ki a miatt, hogy egyetlen egy ily kőszívű alak, aki inkább alkalmas egy bakakáplár, mint a szenvedők angyalának hivatására, elhomályosítja harminc buzgó nővér érdemeit, mert a tőle kikerült betegek mindenfelé elmondják és elpanaszolják, mily kemény és szívtelen bánásmódban részesítették őket a nővérek.

A kanonok úr tapintatosságában nem árulta el, melyik rendtársulatnak tagja volt az illető, hiszen a kórházakban többféle apácarend működik. Így lelkem megnyugtására minden áron elhittem magammal, hogy nem a mi nővérünk volt. A jó Isten óvja is meg szegény társulatunkat attól a szerencsétlenségtől, hogy nagy szent

Alapítóink gyermekei között ilyen elfajult, szép nevükre teljesen méltatlan tagok legyenek!

De, az a félelem, hogy idővel én is ilyen közömbössé válhatok, hogy engem is érzéketlenné hagyjon mások kínja, gyötrelmes szenvedése, mind jobban erőt vesz rajtam s már szinte elcsüggeszt. Segítsen rajtam, jó tiszteendő Nővérem. Ön már évek óta működik egy nagy kórház élén és alkalma van megfigyelni a nővérek lelkületét. Adjon néhány jótanácsot arra nézve, hogyan tökéletesíthetném magam mindjobban szenthivatásom gyönyörű munkakörében s főleg, hogyan kerüljem el azokat a szirteket, melyeken együttérző, részvétteljes szívem érzéketlen, rideg szívvé keményedhetik.

Szíves válaszát, anyai jótanácsait várva-várja

legcsekélyebb Szimplicia nővére,
a sz. m. l. a sz. b. sz.

Szent Vince Erekyei.

4.

Lássuk azonban, mi volt sorsuk szent Atyánk ereklyéinek 1660-ban bekövetkezett halálától kezdve boldogáavatásáig, ami 1697-ben történt.

Szent Vince hosszú és nagyon gazdag pályafutásának vége felé egy ízben így szólt missziópapjaihoz: „Ez az öreg, nyomorúságos, bűnös test nemsokára a földbe kerül, porrá lesz és majd taposnak rajta.“ A halál tényleg nemsokára be is következett. Isten azonban, aki az alázatosakat fölmagasztalja, az oltárra helyezte azt a testet, melyet az alázatos Szent nem tartott jobb sorsra érdemesnek, mint hogy az emberek tapossanak rajta.

Szent Vince életről tudjuk, hogy 1660 szeptember 28-án, röviddel reggeli 4 óra előtt, erényekben gazdag szép lelke visszaszállt Teremtőjéhez. Ugyanabban az időben következett be tehát a halál pillanata, amikor negy-

ven éven keresztül imádkozva borult az isteni Üdvözítő lábaihoz, hogy a szent elmélkedésben vele egyesüljön. Ez alkalommal ugyanabban az időben az örök Bíró elé borulhatott, hogy hallja a választottak ítéletét: „Jöjj Atyám áldotta, vedd birtokodba a neked készített országot.” Így kezdette most már meg az elmélkedésnek egészen új nemét, mely örökké tart s a legbensőségesebben egyesíti őt jószágos Istenével.

Teste a halál után is éppoly puha és hajlékony maradt, mint annak előtte. Mintha csak édes álom karjain pihent volna. Arcán semmiféle változás nem volt észlelhető, sőt „oly fenség és tiszteletet parancsoló kedvesség ömlött el, hogy mindazok, akik látták, magasztalták Istent, aki mára földön is megdicsőíti szentjeit.”

Miután a fájdalomtól megtört missióspapok szent atyjuk bekövetkezett haláláról biztosságot szereztek, az ágyra helyezték holttestét. (Szent Vince ugyanis karosszékekben ülve halt meg.) Majd megmosták a drága tetemet, mely alkalommal használt szivacsot még mai napig is ereklye gyanánt őrzik.

Dubouirdeu János, akit Szentünk algériai konzulnak szánt, de csak utóda, Alméras intézkedése folytán valósult meg e terve, több testvér segítségével megtette a temetési előkészületeket.

Leírhatatlan az az általános és mélységes gyász, mely Isten alázatos szolgájának halálát kísérte. A társadalom minden rétege megsiratta „Vince urat.” A Louvrebán és Párizs előkelő szalonjaiban éppúgy, mint a főváros munkás negyedeiben, vagy a falvak szalma kunyhóiban. Nagyon is igaza volt Lamoignon elnöknőnek, mikor azt mondotta: „Egész Franciaország veszített Vince úr halálával”. Egyetlen egy hang sem zavarta meg az általános dicséretet és elismerést. Még a janzenisták is elhallgattak gyűlöletüket.

A holttestet felboncolták. A nemesebb szerveket egészen egészségesnek találták. Mint már említettük is, D' Aiguillon hercegnő nemeslelkűsége gyönyörű ezüst

szivalakú ereklyetartót ajándékozott, hogy abba helyezték és őrizték azt a szívet, mely annyira szerette Istent és az embereket. A boldoggáavatásig az értékes ereklyetartó drága tartalmával együtt az ereklyeterem egyik szekrényében helyeztetett el. Ugyanitt kapott helyet a más is. A főbbi belső szervet részben elföldelték, a nemesebbeket pedig megőrizték. A lépet keménynek találták a boncoláskor és valami hosszabb elefántcsont darabhoz hasonlított. Egyesek szerint ez azon önlegyőzésnek következménye, mellyel szent Vince melankólikus, rideg természete fölött győzedelmeskedett.

Magát a testet papi ruhába öltöztetve díszes ravatalra helyezték Szent Lázár egyik termében, s mellette éjjel-nappal hat karingbe öltözött pap mondotta a halottak zsolozsmáját. Megszámlálhatatlan sokaság jött a ravatalhoz imádkozni. Még egyszer látni akarták azt, akit máris szentnek tartottak. A szegények atyjukat siratták benne és segítségeért esedeztek. Ott volt a tömegben Párizs előkelősége is. Mindnyájan olvasókat, ruhadarabokat érintettek az alázatos Vince kihűlt teteméhez, és csökolgatták lábait.

A temetés napján már valóságos erőfeszítést kellett a missióspapoknak kifejteni, hogy a szent tetemet megvédjék a rajongó szeretet túlzásaitól. Kevésbé tapintatos tisztelői még hajából és szakállából is téptek ki néhány szálát. Ruháit széttépték és egy-egy darab foszlányért csak-hogy egymásnak nem mentek.

Kevéssel a temetési szertartások megkezdése előtt a tetemet a templomba szállították. A nép csak úgy özönlött Szent Lázár felé, különösen a szegények. Nem is csoda, hiszen akit sirattak, az életében úgyszólván egészen az övéké volt. Ott volt azonban a temetésen Párizs előkelősége is meglepő nagy számban. Ott volt a pápai nuncius, hat püspök, De Conti herceg, a parlament elnökei, De Conti és D'Aiguillon hercegnők és a város előkelő hölgyei közül még sokan. Különösen a Szeretethölgyek csoportosultak nagy számban a ravatal köré, hogy kifejezést

adjanak azon egyszerű pap iránt tanúsított mélységes tisztelőjüknek, akinek példája a jónak folytonos gyakorlására ösztönözte őket.

A vigasztalhatatlannak látszó gyászolók között mindenekelőtt ott volt Chétif Margit nővér, a Szeretet-leányainak új főnöknője. Mélységes fájdalma iránt mindnyájan részvétellel voltak, legfőképp azonban leányai. A szertartás végeztével köréje gyülekeztek és átölelték. „Vigasztalódjék. Anyánk, vigasztalódjék, — így szóltak hozzá. — Szeretni fogjuk, engedelmesek leszünk. Hivatala nem lesz olyan nehéz, mint amilyennek gondolja.”

A szent Alapító testét ólom, majd pedig tölgyfa koporsóba fektetve, Szent Lázár-templomának szentélyébe helyezték örök nyugalomra. Ideiglenes sírboltjára latin felírást vésték, melynek magyar fordítása ez: *Itt nyugszik tisztelendő Depaul Vince áldozópap, a missziópapok és a szeretet-leányainak alapítója és első általános főnöke. Meghalt 1660 szeptember 27-én, életének 85., általános főnökségének 35. évében.* Ezt a felírást egy szívalakú márványlapra vésték, melyet két angyal tartott. Másik két angyal drapériát emelt föléje, egy pedig ülő helyzetében mintha csak a halál fölötti győzelmet hirdette volna.

Már éppen le akarták zárni a sírt, mikor a viennei érsek vigasztalására kikérte, hogy utoljára megnézhesse azokat a drága vonásokat, melyek annyi jószágról, szertettről beszélnek. Miután kérésének helyt adtak, még egyszer megcsókolta azt az áldott kezet, mely annyi jót tett.

Vince tisztelendő úr sírját a temetés után is sokan látogatták. Barátai szívesen keresték föl, hogy ott imádkozzanak, sírjanak. Nagy számban jöttek a szenvedők, szerencsétlenek is, hogy csodát kérjenek, amit sokszor meg is kaptak. Csakhamar zarándokhellyé lett a sír. A zarándokok nagy száma révén az alázatos pap erényei is mind ismertebbé lettek, amit nagyban elősegített az a körülmény is, hogy a közbenjárására nyert kegyelmek úgyszólván mindennaposak lettek.

Vince tisztelendő úr halála után 12 évvel Alméras

úr, a főnökségben közvetlen utóda, szintén eltávozott az élők sorából. Őt is a Szent Lázár-templomba temették el, és pedig Vince úr mellé, jobbra. Az a szent barátság, mely e két lelket életében egymáshoz fűzte, valamint az a bölcsesség, mellyel Alméras 1660 óta oly szép sikerre vezette mesterének műveit, bizonyára kiérdemelték számára ezt a megtisztelő helyet. A sírját fedő kőlapra e sorokat vésték: *Itt nyugszik Alméras Rénat, a missziópapok kongregációjának második általános főnöke. Meghalt 1672 szept. 2-án, életének 60. évében.*

1697 márc. 26-án ismét temettek a Szent Lázár-templomban. Jolly Ödönt, Alméras utódjának tetemét helyezték most Vince úr mellé balra. Ő volt az utolsó, akit e sír befogadott.

(Folytatjuk.)

Társulati Hírek.

1. Küszöbön a szenttéavatás!

Nagyonfisztelendő anyánk túláradó örömmel értesítette drága Központunkat, hogy a jún. 28-án, Rómában megtartott előzetesen előkészítő gyűlésen dicső Anyánk csodáit elismerték és elfogadták. Így minden reményünk meglehet arra nézve, hogy a jövő évben megfőrténik a szenttéavatás.

Szívünk egész hevével adjunk ezért hálát a jó Istennek és készítsük el lelkünket a várható újabb nagy kegyelmekre. Főképp azon igyekezzünk, hogy dicső Anyánk igazi leányaira ismerjen bennünk megdicsőítése nagy napján.

2. Utazás Madagaszkár szigetére.

Szent Alapítóink életéből tudjuk, hogy már ők is foglalkoztak a gondolattal, hogy lelki fiaikat és leányaikat elküldjék e távoli nagy sziget népének lelki gondozására. Ma már szép missziói vannak itt a katolikus Egyháznak és drága Társulatunknak. Ezek meglátogatására indult el a múlt év folyamán igen tisztelendő Petit nővér, a Társulat egyik tisztli-nővére. Utazása élményeit naplószerűen jegyezte fel nagyontisztelendő anyánk számára, melyet a *Visszhang* is közölt. Hogy mi is megismerjük Társulatunk e távoli missziós műveit, ime, Központi Lapunkban is helyet szorítunk neki.

Június 4. — A Szezei csatornán. A Földközi tengert átszelve, tegnap Port-Saidban kötöttünk ki. Két nővérünk várt reánk a kikötőben s minthogy hajónk néhány órán át vesztegelt, bemehettünk velük, hogy kissé felüdüljünk a nővércsaládban. Mennyire jól esett, hogy köszönthettük Jézusunkat a tabernákulumban, hogy nővér-ebédlőben élkezhettünk és közös imát végezhattunk nővéreinkkel, míg ismét hajónkra nem kellett szállnunk!...

A Szezei csatorna felett egész csapat gólya repült át; bizonyára elkéstek. Érdekes volt az átkelés. De nem írom le részletesen, hiszen Ön már annyiszor látta, jó Anyám. Találkoztunk beduinokkal tevék hátán, arabokkal, kik a forró napon sütötték kenyerüket, láttunk oázisokat, melyeken arattak. Tevfik kikötőváros előtt akkor haladtunk el, amikor nővéreink gyermekeikkel Úrnapján éppen elhagyták a templomot. Észrevettek bennünket s az egész kis csapat kijött a partra, hogy üdvözzöljön. Zászlóikon a piros virágok messziről úgy izzottak a napfényben, mint a parázs. Kedves látvány volt!

Június 10. — A Vöröstengert is elhagytuk már. Rövid, lakonikus beszámolómból csak sejtheti jó Anyám, melyik részén szenvedtünk legtöbbet. A hőség oly rettentő volt, hogy azt hittük, meg kell halnunk. Még a szentmisét is alig bírtuk végighallgatni. Tegnap reggel öt órakor érkeztünk az afrikai Dzsibuti-ba. Ismert kép tárult itt is eléink. A szomáli félsziget szemfüles gyermekei az Ádeni öbölben fürödve csak úgy lesték a hajóról nekik ledobott filléreket, hogy utánabukva, elkaphassák. Ami-

kor Dzsibutit elhagytuk, az ég a látóhatáron tűzként ragyogott, úgy, hogy sóbányái megannyi gyémántoknak látszottak. Itt végre kissé lélegzeni is tudtunk, pedig még el sem értük az egyenlítőt. Azt mondják, a Vöröstenger tája a legforróbb.

Június 13. — Tegnap, Jézus szentséges Szívének ünnepén ugyancsak himbálódtunk. A hajó parancsnoka mutatott ugyan a misszióspapoknak olyan térképet, mely a szelek rendes járását ábrázolja s amelynek segítségével az útirány megváltoztatásával kikerülhetjük a legveszedelmesebb helyeket. Mindamellett rettenetesen háborgott a tenger úgy, hogy lehetetlen volt szentmisét mondani. Ma este érjük el az egyenlítőt.

Június 17. — Ma éjszaka a nagy hőség miatt a padlóra kellett feküdnünk. Tegnap dél óta lestük az Afrika keleti részén levő Mombasa kikötőt; két órakor végre egy sáv mutatkozott a látóhatáron, négy órakor pedig kikötöttünk. A kilindai révpart nagyszerű! Egy pálmával szegélyezett gyönyörű csatorna vezet hozzá. A pálmák árnyában csinos, európai stílusban épült fehér házcskák húzódnak meg piros tetővel és verandával. Helyenkint bennszülöttek lakásai is láthatók: alacsony kunyhócskák palmarostokkal fedve. A kikötőt egy szép angol hadihajó őrzi. Igen meglepő az angol matrózok és rendőrök kifogástalan magatartása, ellentétben a mindenféle fajtájú utasok hemzsegésével és tolokodásával, akik a póstahajót várják.

A kiszállás formalitásai mindig hosszadalmasak. Csak 17 órakor került ránk a sor, s végre, napernyőkkel fegyverkezve, partra szállhattunk. Autók kínálóznak, hogy körülvigyenek a városon, de 60 frankba kerülne egy órai út, azért inkább gyalog megyünk. Csakhamar elérünk a Szentlélekről nevezett atyák szép katolikus templomába s boldogan végzünk rövid elmélkedést a tabernákulum előtt.

Az egyik atya elvezetett bennünket a fehérnővérekhez. Sohasem felejttem el azt a szívélyes fogadtatást, amelyben náluk részesültünk. Megvacsoráltattak, lefektettek; ó, be jól esett mindez! Ma reggel csinos kis kápolnájukban végeztük imáinkat, szentmisénket, szentáldozásunkat. Azután reggelivel szolgáltak és a kertben narancsot és citromot szedtek a számunkra. Egy kis nővér azután egy rövidebb úton elvezetett a kikötőbe.

Úgy látszik, ez évben minden szerzetes-társulat általános gyűlést tart. S mivel minden hajó kiköt Mombasaban, az év

kezdete óta már 63 különféle rendbeli apáca és 23 saját rendjükbeli nővér kereste fel házukat. A folytonos vendéglátás azonban egyáltalán nem csökkenti szívélyes vendégszeretletüket. Örülök, hogy a mi nővéreink is éppoly szívesen fogadták és látták el őket Port-Said-ban. Milyen jó a katolikusság nagy családjába tartozni!

Június 19. — Zanzibár elé érünk. A parttól távolabb kell horgonyt vetnünk, mert a kikötő nem elég mély. Kis mótorsónakra szállunk és úgy érjük el a partot. A városka messziről hófehérnek látszik, közlőrl azonban nagyon piszkos és igazán különleges. Ez a keleti part legrégibb városainak egyike és teljesen megőrizte afrikai jellegét. legalább is a bennszülöttek negyedében, melyet meglátogattunk. Elmentünk a bennszülöttek egészen tipikus piacára is. Az emberek a földön hevertek s nekünk magunkat kellett kiszolgálnunk. 5 frankért azonban 12 pompás narancsot, 12 hatalmas mandarint és 24 banánt kaptunk. Az asszonyok dolgoznak még legtöbbit.

Érdekes a hindu negyed apró, szűk utcáival, magas házaival, szépen faragott fából készült bejárataival. Az asszonyok fátyolt viselnek, tetovált arcuk azonban nincs elfödve; mindegyiknek homlokán egy piros festékfolt. Rengeteg a gyermek! E szűk utcácskában egész hűvös a levegő ahhoz képest, amely hőség van másutt. Vezetőnk így kiáltott föl: „Nincs meleg, tél van.” Nekünk sem kellett megállnunk, hogy letörülgessük magunkat. A katolikus missió a hindu városrész közepén van. A templom igen szép. A Szentlélek atyái látják el. Kedves perceket töltöttünk benne.

(Folytatjuk.)

3. Az algériai barakkokban.

NYÁRI BERENDEZKEDÉS.

2

Berendezkedés? Ez a szó túlfényes. Mondjuk inkább: táborozás. Különböznél ítélik meg maguk. Egy nagyobb sátor alá telepítve az egész közönség. A sátort úgy béreltük ki s bizony nem könnyen, mert hiszen nem vagyunk gazdagok! Padok? Egyetlenegy sincs. Székek még kevésbbé. Mégis mindegyik ir-
tózik még a gondolattól is, hogy hosszú órákon keresztül áll-

jon vagy a puszta földön csücsüljön. Mindegyik úgy igazodik el tehát, ahogyan tud. Az egyik egy kis számolyt kerít, a másik egy valamikor még használható szék maradványait, ki-ki egy-egy cikória-ládára telepszik, melyet a szomszéd fűszerestől kunyorált el.

Fiúk az egyik, a leányok a másik oldalra kerülnek, a szülők mögöttük helyezkednek el elég tekintélyes számmal. Soraik éppen nem szimmetrikusak, de jó lélekkel jöttek el s azt kérdik egymástól! „Mi lesz most?”

A mamák maguk gondoskodnak saját foglalkoztatásukról. Az egyik zoknit hozott el stoppolásra — de micsoda stoppolás! — A másik burgonyát hámoz, a harmadik nadrágot foltoz, stb. És a gyermekek? Ne aggódjanak. Azoknak az ideje is be van szépen osztva, amint alább következik:

2 órákor — érkezés, rendezkedés.

2 1/4 „ — imádság, katekizmus vagy erkölcsi oktatás.

2 3/4 „ — ének. Szent és profán énekeket tanulnak.

3 1/4 „ — ozsonna, szünet.

4 „ — A leányok varrni tanulnak.

4 3/4 „ — összerakunk és hazamegyünk.

Igen szép ez a program, de vajmi nehéz a megvalósítása! Pedig mily könnyű lenne, ha volna egy kis hozzávaló! Minden gyermeknek kellene egy irka; máskülönböznél mindenféle, többé-kevésbbé maszatos papirost szednek elő. Kellene ceruza is. A szeleburdi leányok minduntalan otthonfelelik a tüt és a cernát, tehát arról is kellene gondoskodni. Egy nagy táblára is szükség volna, hogy felirhassuk reá a szükséges tudnivalókat.

De mivel szegények vagyunk, másképp segítünk magunkon. Egy jólelkű tanítónő odakölcsonözle nagy fekete tábláját és egy ütött-kopott íróasztalt is, mely a sátor főhelyére felállítva, az egész kis bizzar gyülekezetnek iskolaszínezetet ad.

Ezt a berendezést élveztük egész nyáron át. De mi lesz majd a télen? Megint visszamenjünk a fal árnyékába, ahol kezdetben voltunk? Vagy keressünk egy termet? Hiábavaló minden keresés! A barakkok oly szűkek és zsúfoltak, hogy majdnem szétrepednek. Mindenesetre legokosabb volna egy alkalmas termet építeni; de honnan vegyük a hozzávalót?

Legnagyobb inségünkben végre egy derék olasz család jött segítségünkre azzal, hogy gyűléseink céljára átengedte amúgyis szerény lakásának egyik helyiségét. Azóta ez a kis

kozmetopolita népség pontosan megjelenik ott minden csütörtökön délután két órára. A távollevő ülőhelyeket a sarkuk pótolja, amelyre arabosan kuporodnak le.

Szerencsére nincs szigorú előírás az estélyi öltözékekre nézve. Egy-egy kisasszonykának az eleganciája például a következőkből áll: zöld, piros, vagy kék ruhája siralmasan csüng le minden oldalon. Haja fésűt tán sohasem látott. Harisnyája, cipője van is, nincs is. Bizony, mindannyian ebben az uniformisban jelennek meg. De valamennyien csupa fül, hogy jól megértse, mit mond a nővér.

Az oktatás után varrás következik; de uramfia, micsoda varrás ez! Utána rekreáció, majd a jelenlevők bejegyzése, mert a szorgalmas látogatók év végén jutalmat kapnak. Ez a jutalom jobbmódú gyermekeknek valami kis játékszer lehet; de mit várjanak a nővértől a mindenükből kifosztott szegények? Inget, nadrágot, kis szövetmaradékot, amiből kis ruhácskákat készíthetnek. Jó, jó. De majd mibe kerül ez, kivált, ha több, mint százan tartanak rá igényt. Különben sem foglalkozhatunk szegényekkel a nélkül, hogy anyagilag ne segítenék őket. Mert hogy velük erkölcsi jót tehessünk, előbb meg kell nyernünk szívüket anyagi jóval.

A PAPÁK ÉS MAMÁK.

Lassankint mind bensőbb ismeretséget kötöttünk a mamákkal. Miért ne lehetne nekik is gyűlésük, jelvényük, sőt zászlójuk is? Ez az eszme, melyet pedig nem is földbe vetettünk, hanem csak úgy szélnek eresztettünk, mégis megfogamzott és kicsírázott. Rövid időn belül megvalósult és testet öltött a „Szent Antal Egyesület.” Tagjai havonként gyűlnek össze és szép olasz szent beszéd után együtt szórakoznak külön jelvényükkel feldíszítve. A zászló készítését ugyan félbe kellett hagynunk, mert nem volt elég hozzávalónk, de reméljük, hogy nemsokára befejezhetjük, kivált, ha te is hozzásegítesz, szíves olvasó-m.

IFJÚ, DE MÉGSEM FIATAL HÁZASPÁR.

Egyik reggel a szentmiséről kijövet megszólít egy töpördött anyóka: „Maga kérem a Mária nővér? — Igen. Miért? — Hát csak azért, mert itt a templomban láttam egy plebánost és mondtam neki, hogy nagyon öreg vagyok már, maholnap tán meg is halok. De még meg sem vagyok keresztelve, sem pe-

dig megesketve. S a pap azt mondta nekem: Menjen Mária nővérhez! Eljöttem tehát. — Jó! Menjen csak nyugodtan haza. Még nem hal meg. Estére meglátogatom.” — Estefelé tényleg az új katechumena lakása felé vettem utamat. Kátéval kezemben magyarázgtattam neki szent hitünk titkait.

„Holnapra majd megtanulja szépen a három első kérdést. — Jó, és a kis nővér majd kikérdez.” — Másnap keserves arccal fogad szegény Cili néném. „Nos, mi a baj? — Ah! Mikor a fejem is éppoly öreg, mint jó magam s nem tudom ezeket a szavakat egymásután megtanulni!” — Vigasztalgtattam szegényt.

Néhány leckeóra után elkészült az ifjú katechumena és egy szép szeptemberi reggelen — még hozzá szombaton, hogy a szentséges Szűz védelme alá helyezzzük, — meglőrtént a keresztelés, utána az esketés és az első szentáldozás. A szegény asszony megható figyelemmel kísérte a felnőttek kereszttségének hosszas szertartásait.

Időről-időre most is meglátogatom az ifjú házaspárt s boldogan szólítom őket uraságnak és asszonyságnak. Ők azonban úgy vélik, hogy sokkal barátságosabb, ha keresztnevükön, Henriknek és Cilinek szólítom őket.

MEGMONDOM MÁRIA NŐVÉRNEK!

Bozontos hajjal, cafatos ruhában, rongyokból összetákoltt cipőben szalad utánam X. asszonyság, a 42. barakk lakója, maga után vonszolva apró kis porontyát.

„Kedves nővér, az uram nem akar beengedni a házunkba. Mondtam neki, hogy megmondom Mária nővérnek. Azért el is jöttem magához!”

Miután a kis úrfinak megtörülgettem az orrocskáját, kézenfogtam és elindultam a lakásuk felé. Az asszony követett. „Mit akar nővérem? — mondja a férfi nem éppen barátságosan, elállva a küszöböt. — Azt, hogy beengedje a feleségét és gyermekét. — De kérem... — A magyarázatokat elengedem. — Lassan-lassan engedett a férfi nézetéből is, helyzetéből is. Mialatt mind jobban hátrált, az asszony és én mindig beljebb jutottunk.

S azóta a legjobb barátok vagyunk. Ha itt-ott csetepaté fordul elő közöttük, most már nem az asszony, hanem az ember kiált fel: „Megmondom Mária nővérnek!”

Eddig a nővér beszámolója az Annálekben. Sejthetjük, miért írta meg mindezeket. Fejleszteni akarja művét és ehhez anyagi segítségre van szüksége. Kedveskedve fordul azért olvasóihoz és behízegő modorban igyekszik őket adakozásra bírni. Elmondja, mi mindent használhatna. Szívesen veszi az uraságoktól levetett, a régi holmit, de az újat sem utasítja vissza. Lám, milyen találékony a szeretet!

A mi szegény, lerongyolt hazánkból az algériai szegényeknek nem igen küldhetünk. Vannak itt is túlnagy számban, még szegényebb családjaik. A mi kedves nővéreink is éppen úgy, talán még jobban küzködnek az anyagiakkal, ha valamiképen a segítségükre akarnak jönni. Ha ily tréfás, vonzó alakban ők is leírnák a kezdet nehézségeivel való küzködésüket, talán akadna olvasóik közül egy-két jótévő, aki ebben is, abban is segítségükre tudna lenni. Fő, hogy meg ne hátráljunk a nehézségektől, mert mint Krisztus követése mondja: „A szeretet nem érzi a terhet, a fáradságot nem veszi számba. A lehetetlenség fölött nem tépelődik, mivel azt hiszi, hogy neki minden lehetőség. (III. k. 5. f.)

(Folytatjuk.)

Kérdések — Feleletek.

A fiatalabb nővérek azt állítják, hogy legjobb módja a mise-hallgatásnak az, ha a szemináriumban kapott Misekönyvből vagy az Officium divinum-ból nap-nap után követjük s a pappal együtt végezzük a liturgikus imákat. Az idősebb nővérek pedig azt tartják, hogy az Officium imái csak vasárnapra és ünnepre valók; hétköznapokon pedig a nővér-imakönyv miseimáit kell végeznünk evangéliumtól kezdve, mert addig szabályaink szerint a szentolvasó néhány tizedét kell elimádkoznunk.

Legjobb módja a szentmise-hallgatásnak az, amely természetszerűleg egyesít bennünket Üdvözítőnkkel. A pappal együtt imádkoznunk igen jó; de egyéb módok sem rosszak. Fő, hogy kiki azt a módot kövesse, mely lelké-

nek hasznára válik. Sőt igen ajánlatos a szentmise-hallgatás módjának többszöri változtatása, hogy elkerüljük a megszokottságot. Ide is illik a bevált közmondás: „*A betű megöl; lélek az, ami él.*” A misekönyvből való liturgikus misehallgatás is idővel teljesen gépiessé válhatik. Fődolog az, hogy szívünket-lelkünket buzgóságban és áhítatban megtartsuk, akár a Misekönyvből imádkozunk, akár a Formuláréból, akár pedig szemünkkel kísérjük a pap ténykedéseit s egyesülünk vele.

Mindenképen jól tesznek azok, akik Szabályaink értelmében a mise kezdetéig, vagy pedig evangéliumig néhány tizedet végeznek el szentolvasójukból. Akkor majd nem egykönnyen történik meg, hogy itt az este, s nem végezték el a szentolvasót.

Fontos figyelmeztetés.

A kánoni vizitációk alkalmával úgy tapasztaltuk, hogy egyes házakban a misebort akármely kereskedőnél vásárolják. Ez azonban veszedelmes dolog. Hiszen sohasem tudhatjuk, valódi bort kapunk-e, bármennyire állítja is ezt a kereskedő. Ha pedig nem valódi a bor, akkor nincs szentmise. Azért rendkívül óvatosnak és ébernek kell e tekintetben lenniök. Legjobb, ha megkérdezik plebánusuktól, honnét veszi ő a misebort; vagy pedig — ha csak ritkán van otthon szentmiséjük — kérjék meg, hogy engedjen át számukra néhány üveg bort. De akárhonnét sohase vegyék. Nem egy példa volt már arra, hogy műbort használtak a szentmisénél, s mily súlyos következményekkel járt ez!

Cazot Emil
a m. t. m. á. igazgató.

A térdhajtás.

Lássuk csak, mi mindent fejez ki egyetlen ájtatos térdhajtás.

1. Hitünk kifejezése az Isten jelenlétében; aki előtt imádva hull térdre minden teremtmény.

2. Az alázatosság megnyilatkozása, mellyel alázatosan hódol meg a teremtmény Teremtője előtt.

3. Az imádás ténye, amely áhitattal imádj a kenyér színében elrejtett Istent.

4. Mélységes tisztelet és szeretet kifejezése.

5. Engedelmesség az Anyaszentegyház iránt, amely megkívánja, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt térdet hajtsunk.

6. A töredelem és bűnbánat gyakorlata, mely sokszor nehezünkre esik s önelgyőzést kíván.

7. Hitvallás, mely legyőzi az emberi tekintetet és félelmet.

8. Engesztelés azok helyett, akik az imádnak e tényét tiszteletlenségből, megvetésből elmulasztják.

9. Jó példaadás, melynek nyomán mások lelkében is felébresztjük a hitet a legméltóságosabb Oltáriszentségben rejtőző Isten iránt.

Adja az Ég, hogy minden egyes térdhajtásunk hangos bizonyága legyen annak, hogy Jézust igazán szeretjük s hogy mindig jobban és jobban akarjuk őt szeretni!

Közös ima.

Egy pogány megkérdi a megkeresztelkedett néger asszonytól, hogy miért végzik a katolikusok minden áhitatgyakorlatukat közösen. Az asszony éppen szentet rak a tűzre s így felel a kérdésre: „Ime, lásd. Ha csak egyenkint raknám a szentet a parázsra, bizonyos, hogy hamarosan kialudna a tűzem. De mivel több darabot teszek rá, vígan ég tovább még sokáig!”

A nővér-életből.

A szertáros keservei.

Két kis gyermek mosolyogva a szertár felé tart. Hogyne örülnének, mikor ők hozhatják át a mai természetrajz-óra a kacsákat. Gyermeki örömeik netovábbja, ha a kedves nővér egy-egy jó felelet után jutalomképen megengedi, hogy az órára szükséges dolgokért fölmehetnek.

Illedelmes köszönés után szépen megkér a szertáros nővért, adja ki nekik a kacsát. Ilonka a nagy kacsát, Bözsike a kis kacsákat kapja kézhez s boldogan indul vissza a két kisleány.

Útközben összehasonlításokat tesznek. Ilonka megállapítja, hogy Bözsi jobban járt, mert négy kis kacsát kapott egy kosárban. — Bözsi! Visszafelé én hozom ám a kis kacsákat, te pedig a nagyot! — Bözsi nem felel. Nem egészen kellemes a felszólítás!

Az osztályba lépve, a gyermekek felugrálnak. — Jaj, de szép! — kiállják, mialatt Bözsi némi büszkeséggel helyezi a kis kacsákat az asztalra. Óra alatt szeretettel simogatják őket.

Elmúlt az óra. A két gyermek ismét visszaviszi a hozott tárgyakat, de most Ilonka viszi a kis kacsákat. Mint a féle virgoc leánykák, egész úton fölvaltva cirógatják őket. Kedveskedve becézik, még meg is csókolják. De jaj, a csók nyomán félrebillen a kis kacsák feje. Egyszerre csak azt látják, hogy szomorúan konyulnak le a fejecskék s vésztlóan kandikál ki a tömőanyag a kacsák nyakán.

— Jaj, mi lesz most velünk! — mondja szepegve Bözsike. — Csak ne lenne a szertárban a kedves nővér! — folytatja aggodva Ilonka.

Óvatosan nyitnak be a szertárba; szerencsére üres. Félve nyitják ki a szekrényt és vigyázva behelyezik a póluljárt kacsákat. Ezzel aztán le is rázzák lelkiismeretük gondját s az osztályba már egészen nyugodtan lépnek be.

*

Kösöröl tanítanak a másik osztályban. A gyermekek érdeklődéssel nézegetik a különböző sókristályokat. Valakinek eszébe jut, hogy azt meg is lehet nyalni.

Óra után, amikor a szertárba viszik vissza a kristályokat, megemlékszik az egyik gyermek az imént mondott kijelentésről.

Mi lenne, ha én is megnyalnám? Körülnéz, nincs-e valaki a közelben. Ekkor hirtelen elhatározással végignyalja azt a szép keresztet, mely sóból van kifaragva s neki olyan nagyon tetszik. Alig érinti nyelvével, nyílik az ajtó, s belép rajta a kedves nővér. A leányka rémülében leejti a sókeresztet, mire az több darabra törik. A gyermek meg sem várja, mit szól a nővér; se lát, se hall, hanem kirohan a szertárból.

*

A kedves nővér a grammofon szerkezetét magyarázza a gyermekeknek. Óra után egy kis leánnyal küldi vissza a szertárba. Ez útközben így gondolkodik: — Milyen jó trombita lenne öcsike számára a grammofon-tölcsér! — Némi habozás után rá is szánja magát. Lecsavarja a tölcsért, zsebébe rejti, s mint aki a legjobban végezte dolgát, otthon boldogan ajándékozza meg öcsit a trombitával.

*

A szertárban két gyermek takarít, illetve porolgat. Az egyik egy kitömött békában gyönyörködik, amely tátott szájjal néz a távolba, mintha most is legyekre lesne.

A gyermek belenéz a béka szájába. Tudni szeretné, mi van a gyomrában. A szájban némi kis fehér valta volt látható, amellyel az tömve volt. A gyermek húzza, húzza; mind jobban, kihúzza a vattát, amely mint egy fehér nyelv lóg már ki szája oldalán. A gyermeknek tetszik a dolog. — Most brekegj, hékás! — kiáltja. A béka hallgat; a gyermek pedig — látva, hogy nem mozdul, — megszeppenve szól kis társnőjéhez: — Nézd csak Terus, ez a béka oda van dögölve az asztalhoz!

*

Énekórán a skálát tanulja a gyermekesereg. A nővér előveszi a tubafont, melyet az imént hozott egy kis leányka a szertárból.

— Figyeljétek meg gyermekek, — mondja — hogy a dur skálában hol van a fél hangtávolság! — Amint bemutatja, észreveszi a nővér, hogy a kis szerszám hamis hangokat ad.

— Te Marika, mit csináltál vele, hogy ily hamisan szól? — A gyermek persze nem meri bevallani, hogy fémkalapáccsal

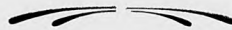
ütögette meg az üveg-csöveket. E közben egyik-másik lecsorbult s ez okozta a megfelelő hangok elváltozását.

*

Az óra elmúlt. A nővér most veszi észre, hogy már távoznia kell az osztályból. Pedig még annyi tennivalója volna! Savakkal dolgozott, s most nincsenek még kimosva az üveglombikok, kémcsövek. Gyorsan összekapja a holmit és egy üres fiókba rejti. — Holnap első dolgom lesz, hogy szépen kimosva visszaadom a szertárnak. — Így gondolkodott, de másképp lett. Másnap már eszébe sem jutottak a piszkos üvegek. Tízórai szünetben a szertáros nővér keresi őket, de mivel nincsenek helyén, az osztályba siet, hogy elkérje. A nővér nincs bent. A gyermekeket kérdi tehát, nincsenek-e valahol a keresett tárgyak. Egy szemfüles leányka rögtön az asztalfiókra mutat s átad mindent. De már természetesen nagy a zavar a következő osztályban, ahol most lett volna szükség ugyanezen tárgyra.

*

Kedves nővérünk szobájában együtt van az egész tanleület; közöttük áll a jó szertáros nővér is. Kedves nővérünk komolyan szól hozzájuk arra nézve, amit az imént hallott a nővértől, hogy t. i. a szertárból elvitt holmit olyan állapotban kapja vissza, hogy az majdnem kivétel nélkül javításra szorul. — Kérem, kedves nővérek, ha így áll a dolog, ne csodálkozzanak, ha egy szép napon kénytelen leszek kimondani, hogy a szertárból többé semmit elvinniök nem szabad. — Beláttuk kedves nővérünk szemrehányásának méltányos voltát. Elhatároztuk, hogy gyermeket többé nem engedünk egyedül a szertárba. Hogy pedig a szertáros nővért megvigasztaljuk, megígértük neki, hogy kedves nővérünk engedélyével az esti rekreációkban segítünk a megrongált tárgyak kijavításán, mert hiszen végeredményképen ezek a károk mind nem történtek volna, ha magunk hozzuk és visszük a tanszereket, és pedig jókor előkészítve óra előtt, s első szabad percünkben óra után.

Szünórák.

Kis tévedés.

Laudetur Jesus Christus! — köszön egy levente. *Per omnia saecula saeculorum!* — viszonozza a nővér.

Mivel kedves nővéreink a legtöbbször zavarba jönnek ilyenkor, mert nem tudják a latin választ, hát megsúgjuk: *In aeternum!*

A társulat háza.

Új jelöltke figyeli a napi imákat. Csodálkozva hallgatja a: *Te Israel reménysége* kezdetűt. Nem fér a fejébe a tartalma, de kérdezni nem mer... Már régen kornett van a fején, a bátorsága is megjött, azért megkockáztatja egy rekreáción a kérdést: „Kedves nővérek, mikor épül föl már az a ház, amelyikért ebéd után mindennap imádkozni szoktunk?”

Nyelvbotlás.

Német kedves nővér hoz betegének egy csésze teát. A beteg panaszkodik, hogy a tea keserű. A nővér nyugodtan válaszolja: „Csak fordítsa föl, akkor nem keserű!” (Kavarja fel — akarta mondani.)

Két felvilágosodott.

„Hiszel az Istenben?” — „Mentsen Isten tőle!” — „És te?” — „Hála Istennek, már régesrégén túl vagyok rajta!”

Szerkeszti és kiadja:

Szent Vince Szeretet-leányainak Tartományi Elüljárósága.
Budapest, I. Nagyboldogasszony-útja 27.

*

Irgalmas nővérek Hazinyomdája. Felelős vezető: Laiszky Jenő.